

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ З АВТОСПРАВИ

української літератури та літературної критики ХХ ст. (у трьох книгах). Книга перша. Київ, 1994. С. 149–183.

5. Жарких М. Метод “подвійного дна” у творчості Лесі Українки. URL: <https://www.l-ukrainka.name>

6. Ластовецький М. Мелодії смутку і надії (цикл п'єс для жіночого хору без супроводу): навчально-методичний посібник / Редактор-упорядник Л. Ластовецька. Дрогобич, 2016. 76 с.

7. Ластовецький М. Contra spem spero! (жіночі хори): навчальний посібник / Редактор-упорядник Л. Ластовецька. Дрогобич, 2018. 136 с.

8. Протопопов С. Элементы строения музыкальной речи. Под редакцией Б. Яворского. Москва, 1930. 169 с.

REFERENCES

1. Asafiev, V. (Igor Glebov). (1971). *Muzykalnaia forma kak protsess* [Musical form as process]. Leningrad, 376 p. [in Russian].

2. Asafiev, V. (1965). *Rechevaia intonatsyia* [Speech intonation]. Moscow. Leningrad, 136 p. [in Russian].

3. Bilous, P. V. “*Dosvitni ohni*” *Lesi Ukrainky (Studiia odnogo virsha)* [“The Predawn Light” by Lesya Ukrainka (A Study of One Poem)]. Available at: <http://studentam.net.ua> [in Ukrainian].

4. Dontsov, D. (1994). *Poetka ukrainskoho risordzhimentu (Lesia Ukrainka)* [Poet of the Ukrainian word: textbook of Ukrainian literature and literary criticism of the twentieth century (in three books). *Book One*. Kyiv, pp. 149–183. [in Ukrainian].

5. Zharkikh, M. Metod “podviinoho dna” u tvorchosti Lesi Ukrainky [Method of “double bottom” in work of Lesia Ukrainka]. Available at: <https://www.l-ukrainka.name> [in Ukrainian].

6. Lastovetskyi, M. (2016). *Melodii smutku i nadii (tsykl pies dlia zhinochoho khoru bez suprovodu): navchalno-metodychnyi posibnyk* [The melodies of sadness and hope (cycle of pieces for female choir unaccompanied): Textbook]. Drohobych, 76 p. [in Ukrainian].

7. Lastovetskyi, M. (2018). *Contra spem spero! (zhinochi khory): navchalnyi posibnyk* [Contra spem spero! (woman choir): train aid]. Drohobych, 136 p. [in Ukrainian].

8. Protopopov, S. (1930). *Elementy stroeniya muzykalnoi rechy. Pod redaktsyei B. Yavorskoho*. [Elements structure of musical speech. Edited of B. Yavorskyj]. Moscow, 169 p. [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 26.06.2019

УДК 378.011.3 – 051:656.13

DOI:

Михайло Погорєлов, старший викладач кафедри загальнотехнічних дисциплін, безпеки життєдіяльності та автосправи ДВНЗ “Донбаський державний педагогічний університет”

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ З АВТОСПРАВИ

У статті розглядається проблема важливості розвитку інформаційної компетентності майбутніх викладачів професійного навчання в умовах педагогічного закладу професійної освіти, висвітлюються сучасні підходи до розкриття сутності категорії “інформаційна компетентність”. На основі педагогічного досвіду розкривається зміст, шляхи та умови розвитку інформаційної компетентності студентів у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін у галузі автомобільного транспорту та позааудиторної самостійної роботи.

Ключові слова: педагогічний заклад вищої освіти; майбутній викладач професійного навчання; інформаційна компетентність; фахова підготовка; автосправа.

Літ. 6.

Mykhaylo Pohoryelov, Senior Lecturer of the General Technical Disciplines, Life Safety and Automobile Engineering Department Higher Education Institution “Donbass State Pedagogical University”

DEVELOPMENT OF INFORMATIONAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF PROFESSIONAL STUDYING IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING IN AUTOMOBILE ENGINEERING

In the modern world, the direct relationship between the information competence of a person and the quality of life is becoming increasingly apparent. Therefore, today the development of higher education and vocational education involves not only their content and structural restructuring, but also the search for new pedagogical technologies for the transfer of integral professional knowledge by means of information technology, the formation of high-level students of information competence.

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ З АВТОСПРАВИ

Information competence refers to the integrative quality of the individual, which is the result of the reflection of the processes of selection, assimilation, processing, transformation and generation of information into a special type of subject-specific knowledge, which allows to produce, accept, predict and implement optimal solutions in various areas of professional activity.

The development of information competence involves the implementation of a complex of different types of activities (cognitive, value-motivational, communicative, techno-technological, reflexive, informational, etc.), in the process of which formed the abilities and skills that contribute to the development of the individual and the professional development of the student.

The development of the students' information competence through the implementation of a personally oriented approach in auto industry classes requires the development of a technology that includes: updating and improving the content of professionally oriented academic disciplines, selecting the innovative methods and forms of training organization, and applying digital tools that ensure consistent, step-by-step achievement of the intended result.

The article deals with the importance of the development of informational competence of future teachers of vocational education in the conditions of a pedagogical institution of higher education, highlights the modern approaches to disclosure of the essence of the category "informational competence". On the basis of pedagogical experience, the content, ways and conditions of development of the students' informational competence in the process of studying professionally oriented disciplines in the field of motor transport and independent work outside of school time are revealed.

Keywords: pedagogical institution of higher council; a future teacher of professional training; an information competence; professional preparation; automobile business.

Постановка проблеми. Розвиток сучасного інформаційного суспільства ХХІ ст. нерозривно пов'язаний з результатами і наслідками третьої технологічної (інформаційної) революції, що розпочалася в другій половині ХХ ст. Основну ідею цієї революції можна виразити як неминучу реакцію суспільства на зміну технологічної парадигми, що поступово назривала в його надрах, та призвела, врешті-решт, до інформаційного вибуху. Необхідність адаптації суспільства до життя в умовах цього вибуху активізувала впровадження наукомістких інформаційних технологій в різні сфери діяльності: науку, промисловість, транспорт, сільське господарство, медицину, освіту, культуру тощо. У результаті відбулася поступова трансформація існуючого звичного світу речей і понять у світ інформації та інформаційних технологій.

В інформаційному світі ХХІ ст. інформація отримала статус ключового поняття нарівні з матерією й енергією, а технологія як галузь наукових знань і процес усвідомленої діяльності людей переросла в об'єктивний феномен сучасної дійсності, здійснюючи системний вплив на всі сфери життєдіяльності людини та соціуму в цілому. Інформаційна революція породила нову інформаційну цивілізацію, найважливішою особливістю якої є якісно новий рівень значущості освіти, особливо професійної.

Майбутні фахівці, викладачі сфери професійної освіти нині покликані стати носіями та пропагандистами системного інформаційно-технологічного мислення, світогляду і, в цілому, інформаційно-технологічної культури, адекватної до складного, багатогранного і, часом, катастрофічно проблемного навколишнього світу. З огляду на це, очевидним стає необхідність

фундаменталізації та структурної систематизації професійної освіти на основі органічного поєднання природничо-наукової, технічної, технологічної, психолого-педагогічної, методичної та інформаційної складових всієї сукупності знань, об'єднаних в струнку і логічно вибудовану систему. При цьому розвиток професійної освіти передбачає не лише його змістовну і структурну перебудову, а й пошук нових педагогічних технологій передачі цілісних фахових знань засобами інформаційних технологій.

Сьогодні популярною для здобувачів вищої освіти стає спеціальність "Професійна освіта (Транспорт)", метою якої є формування особистості викладача професійного навчання, здатного розв'язувати типові та складні завдання і проблеми комплексного характеру в галузі освіти, виховання та розвитку фахівців для сфери обслуговування і ремонту автомобільного транспорту [5]. Вдосконаленню процесу підготовки викладачів професійного навчання присвячена низка вітчизняних і зарубіжних досліджень, зокрема: теорію проектування педагогічних систем, у т.ч. інноваційних, розробляли Г. Буш, Б. Гершунський, Г. Гребенюк, Дж. Джонс, Я. Дітріх, В. Докучаєва, О. Коваленко, В. Манько, Л. Тондл, П. Хілл та ін.; теорію освітньої і педагогічної інноватики – В. Загвязинський, В. Ляудіс, Б. Мартиросян, А. Найн, А. Орлов, О. Саранов, В. Сластьонін, Ю. Швалб та ін.; теорію інформаційних суспільств – Д.Белл, М. Кастельс, Й. Масуди, Ф. Махлуп, А. Турен, Т. Умесао та ін.; теорію професійно-педагогічної підготовки – В. Вакуленко, А. Деркач, В. Жуковська, І. Зязюн, Л. Кондрашова, Н. Кузьміна, А. Маркова, А. Мороз, Л. Пуховська, В. Семиченко, С. Сисоєва та ін.; теорію

інформатичної підготовки фахівців – В. Биков, А. Гуржій, Р. Гуревич, М. Жалдак, М. Коляда, Л. Макаренко, Е. Машбиць, Н. Морзе, Ю. Ромський, О. Спірін, С. Яшанов та ін.

Дослідження у галузі професійної підготовки майбутніх фахівців з різних аспектів діагностування, обслуговування і ремонту автомобільного транспорту, організації ефективної роботи автомобільного господарства проводили М. Гелетій, Г. Васильченко, Г. Зікій, А. Кононенко, М. Лазарев, А. Педорич та ін. Однак розвиток інформаційної компетентності студентів, які здобувають педагогічний фах з метою організації освітнього процесу з обслуговування та ремонту автомобільного транспорту в закладах професійної (професійно-технічної) освіти не була предметом окремого дослідження. Тому **мета статті** полягає у здійсненні аналізу наукового дискурсу та розв'язання проблеми розвитку інформаційної компетентності майбутніх викладачів професійного навчання у процесі фахової підготовки з автосправи.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі все більш виразно проявляється пряма залежність між інформаційною компетентністю людини та якістю її життя. Зміни, що відбуваються в сенсі формулювання мети сучасної професійної освіти, співвідносні, зокрема, з метою забезпечення входження майбутнього фахівця в соціальний світ і професійне середовище та його адаптації в них. Ця проблема зумовлена наявністю в освітньому просторі низки суперечностей: по-перше, між функцією вищої школи як соціального інституту, покликаною здійснити підготовку людину до життя і професійної діяльності, максимально сприяти самовираженню її особистості, становленню соціальної та професійної мобільності, з одного боку, і реальною ситуацією, що склалася в навчальному процесі закладів вищої освіти з іншого; по-друге, між освітніми запитами студентів в отриманні навчально-професійної інформації та діяльністю закладу вищої освіти, недостатньо орієнтованою на потреби майбутніх фахівців у нових джерелах інформації, їх ефективного пошуку; по-третє, між необхідністю підготовки студентів, які володіють навичками самоосвіти в умовах освітньо-інформаційного середовища, та низьким рівнем їхньої інформаційної компетентності.

Для розв'язання цієї проблеми нами визначено основні підходи в удосконаленні освітнього процесу, спрямованого на розвиток інформаційної компетентності майбутніх викладачів професійного навчання з автосправи.

Інформаційна компетенція є однією з ключових

компетенцій і містить в собі безліч складових – знань, умінь, навичок діяльності стосовно використання шляхів отримання нової інформації, в т. ч. володіння сучасними цифровими засобами (комп'ютер, інтерактивна дошка, принтер, сканер, мультимедійний проектор, модем тощо) та інформаційними технологіями. Сьогодні на зміну формально значущій прийшла особистісно діяльна парадигма, в основі якої лежить компетентнісний підхід. З цього погляду, головне завдання сучасної вищої освіти полягає не в тому, щоб передавати студентам певну суму знань, а щоб сприяти в оволодінні ними різними способами діяльності, котрі дозволяють діяти з орієнтацією на позицію висококваліфікованого фахівця в певній професійній галузі. Ідеї модернізації вищої освіти на компетентнісній основі активно обговорюються і розробляються у наукових колах (С. Бартлетт, А. Вербицький, М. Головань, І. Єрмаков, Е. Зеєр, І. Зимня, Х. Колман, В. Луговий, О. Овчарук, Н. Рейнолдс, Р. Сколлон, Л. Сохань, Ю. Татур, А. Хуторської та ін.) з метою вдосконалення освітнього процесу таким чином, щоб формування компетентності було його кінцевим результатом.

Аналізуючи процес формування інформаційної компетентності студентів, ми прийшли до висновку, що найбільш ефективно цей освітній процес відбувається, коли викладачем використовуються технології особистісно орієнтованого навчання (О. Асмолов, І. Бех, О. Пехота, О. Савченко, Н. Чернега, І. Якиманська та ін.).

Поняття “інформаційна компетентність” досить широке і визначається на сучасному етапі розвитку педагогіки неоднозначно (В. Биков, М. Головань, Р. Гуревич, М. Жалдак, І. Єрмаков, В. Луговий, Л. Макаренко, Е. Машбиць, Н. Морзе, О. Овчарук, Л. Сохань, О. Спірін, Ю. Татур, С. Яшанов та ін.). Так, наприклад, американські вчені (М. Айзенберг, Л. А. Гетч, К. Гібсон, Б. Лесін, Д. В. Фермер, П. Яннуці та ін.), розробляючи “Стандарти компетентності щодо вищої освіти у сфері інформаційної грамотності”, зазначають, що інформаційна компетентність передбачає “поєднання комп'ютерної грамотності, вміння працювати з традиційними видами повідомлень у бібліотеці, технологічної грамотності, етики, критичного сприйняття і навичок комунікації” [6]. У широкому сенсі, зазначають А. Аханян, О. Кізик, це власне компетентність у сфері інформаційно-комунікаційних технологій [1], у вузькому сенсі, за О. Зав'яловим, інформаційна компетентність – це знання, уміння, навички та здатність їх застосовувати при розв'язуванні завдань із

використанням засобів нових інформаційних технологій [2]. У дослідженні будемо дотримуватися визначення, яке запропонувала Л. Макаренко: “Інформаційна компетентність – це інтегративна якість особистості, що є результатом відображення процесів відбору, засвоєння, переробки, трансформації та генерування інформації в особливий тип предметно-специфічних знань, і дозволяє виробляти, приймати, прогнозувати та реалізовувати оптимальні рішення в різних сферах професійної діяльності” [3]. Залежно від розвитку показників інформаційної компетентності виділяються репродуктивний, конструктивний, продуктивний рівні.

Інша категорія – “особистісно орієнтоване навчання” – нами визначене як освітнє середовище, де на чільне місце ставиться самобутність і самоцінність особистості студента, суб’єктивний досвід якого спочатку розкривається, а потім узгоджується зі змістом професійної освіти. В особистісно орієнтованій педагогіці особливої ваги набувають діяльнісний, особистісний та індивідуально-творчий підходи. Звідси розвиток інформаційної компетентності передбачає реалізацію комплексу різних видів діяльності (когнітивної, ціннісно-мотиваційної, комунікативної, техніко-технологічної, рефлексивної, інформаційної тощо), в процесі яких формуються уміння, навички та здатності, що сприяють професійному становленню і вихованню особистості студента.

Для визначення вихідного стану з використанням методів анкетування і тестування було проведена діагностика рівнів інформаційної компетентності студентів. Результати показали, що високий і середній рівень інформаційної компетентності був притаманний близько третині студентів (31,6 % з 143 респондентів). Такий стан зумовив активний пошук технології підвищення інформаційної компетентності студентів, зокрема у процесі вивчення навчальних дисциплін, пов’язаних з обслуговуванням і ремонтом автомобільного транспорту.

Розвиток інформаційної компетентності студентів через реалізацію особистісно орієнтованого підходу на заняттях з автосправи спонукало до розроблення технології, яка передбачала: по-перше, оновлення і вдосконалення змісту професійно орієнтованих навчальних дисциплін; по-друге, відбір інноваційних методів і форм організації навчання; по-третє, застосування цифрових засобів і технологій, що забезпечують послідовне, покрокове досягнення запланованого результату.

Складовими цієї технології з урахуванням специфіки навчальних дисциплін у галузі обслуговування і ремонту автомобільного транспорту, визначені такі: мета – завдання – дидактичні принципи – вимоги до знань й умінь і компетенцій – умови, необхідні для досягнення поставлених цілей – зміст (програми, навчальна і методична література та ін.) – інноваційні методи, форми і засоби навчання – результат (інформаційна компетентність студента). Нами була сформульована мета – ефективний розвиток особистості майбутнього викладача професійного навчання у галузі автотранспорту, який володіє інформаційною компетентністю, що забезпечує його соціальну і професійну мобільність в умовах реалізації реформ професійної (професійно-технічної) освіти, а також були поставлені завдання: 1) формування інформаційного мислення і світогляду; 2) володіння раціональними прийомами і способами самостійного пошуку нової інформації та їх використання для розв’язання професійних завдань; 3) набуття знань і вмінь з інформаційного самозабезпечення навчальної, професійної та інших видів діяльності.

Ефективність розвитку інформаційної компетентності забезпечуються виконанням певних умов:

- *організаційних* – ознайомлення студентів із цілями та завданнями навчальної діяльності з автосправи, проведення початкового, проміжного та кінцевого тестування й анкетування з метою виявлення рівнів інформаційної компетентності студентів, поширення науково-педагогічного досвіду тощо;

- *змістових* – виділення компонентів змісту фахових навчальних дисциплін, орієнтованих на розвиток інформаційної компетентності, акцентування уваги на організацію процесу засвоєння інформаційних аспектів, розроблення й апробування методики розвитку інформаційної компетентності у процесі занять з автосправи;

- *матеріально-технічних* – постійне оновлення матеріальної бази лабораторій: автомобільних двигунів і трансмісій; експлуатації, діагностування і ремонту автомобілів; кабінету правил дорожнього руху для підготовки водіїв категорій “В” і “С”; широке використання мультимедійних засобів (проектор, інтерактивна дошка, комп’ютеризований екзаменаційний клас та ін.) та високошвидкісного Інтернету.

Технологічне забезпечення передбачає навчання студентів методам інформаційної діяльності, а також їх включення у діяльність, що сприяє закріпленню отриманих навичок і розвиток інформаційної компетентності. Досвід педагогічної

діяльності свідчить, що в структурі інформаційної компетентності, з погляду діяльнісного підходу, виділяються такі етапи: 1) пошук інформації; 2) збір і зберігання інформації; 3) сприйняття, розуміння, відбір і аналіз інформації; 4) організація та подання інформації; 5) створення інформаційного об'єкта на основі внутрішнього уявлення студента; 6) планування інформації, комунікація; 7) моделювання; 8) проектування; 9) управління. У процесі розвитку інформаційної компетентності студентів, з погляду особистісно орієнтованого підходу, використовуються такі педагогічні технології: 1) метод проектів; 2) навчання у співпраці; 3) різнорівневе навчання; 4) розвивальне навчання; 5) проблемне навчання; 6) STEM-технології; 7) технології мобільного навчання; 8) залучення студентів до позааудиторної діяльності із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій тощо.

Досвід показує, що в освітньому процесі слід використовувати готові мультимедійні продукти на кшталт електронного навчально-методичного комплексу "АВТОКАР", розробленого Л. Оршанським і М. Гелетієм, який містить методичний, навчальний, контрольний-діагностичний, інформаційно-довідковий, альтернативно-пошуковий та тренувальний блоки [4]. Цей комплекс застосовується: 1) при поясненні нового матеріалу (відбір текстового і графічного матеріалу з різних тем, створення навчально-дидактичної презентації, розробка наочного роздаткового матеріалу); 2) при закріпленні набутих знань (застосування мультимедійних матеріалів для пояснення і моделювання фізичних процесів, способів діагностування і технологій ремонту автомобілів); 3) при організації контролю засвоєння навчального матеріалу (розробка контрольних і самостійних робіт; тестових завдань; опорних конспектів тощо); 4) при організації проектної діяльності, підготовці студентів до творчих конкурсів, написанні наукових праць та ін.

На заняттях необхідно регулярно використовувати наочні навчальні посібники (плакати, демонстраційні стенди), систематизовані за темами (модулями): "Будова автомобіля", "Діагностування автомобіля", "Обслуговування і ремонт автомобілів". "Основи безпеки дорожнього руху", "Правила дорожнього руху" та ін. Великою популярністю серед студентів користуються електронні папки, які: 1) дозволяють закріпити й узагальнити основний навчальний матеріал різних курсів; 2) містять допоміжні матеріали для вивчення особливо складних тем і виконання експериментальних лабораторних робіт; 3) містять алгоритми, схеми,

таблиці, пам'ятки, коотрі сприяють раціональному запам'ятовуванню навчального матеріалу, оволодінню способами та прийомами розумової роботи з інформацією; 4) зберігають інформацію додаткового характеру зі списком основної та додаткової навчальної літератури, переліком проектних, науково-дослідницьких, творчих й інших видів робіт, призначених для забезпечення інформаційної підтримки навчальних тем, здійснення самоосвіти. Практика свідчить, що використання електронних папок сприяє розвитку вмінь студентів організувати, проводити й усвідомлювати результати інформаційної діяльності, здійснювати самоконтроль і самоаналіз, формувати навички індукції, дедукції, порівняння, класифікації, систематизації тощо.

Використання комп'ютерних підручників і посібників, мультимедійних продуктів є потужним засобом індивідуалізації навчання, адже формує здатність студента до організації самостійної діяльності з набуття нових знань і розвитку вмінь їх використання у практичній діяльності. Мультимедійні гіпертекстові продукти застосовуються як на заняттях з вивчення нового або закріплення попередньо вивченого матеріалу, так і для самоосвіти при самостійному вивченні теми, підготовці доповідей, пошуку інформації, розробленні проектів. До таких мультимедійних продуктів належать: інтерактивні системи навчання правил дорожнього руху; відеолекції, ілюстровані різними видами зображень автомобілів і дорожніх ситуацій; віртуальні автосалони; відеофрагменти фізичних явищ та анімаційних роликів, на яких демонструється рух вузлів механізмів автомобіля, технологічних процесів, пов'язаних із ремонтом; відеозавдання та відеоексперименти з використанням комп'ютерної графіки і звуковим супроводом; задачки, які містять завдання практичного характеру з будови і експлуатації автомобільного транспорту та приклади їх розв'язання; цифрові енциклопедії "Автосвіт" та ін.

Важливим засобом розвитку інформаційної компетентності студентів є використання Інтернет-ресурсів для пошуку інформації у процесі підготовки творчих робіт, проектів, науково-технічних досліджень. Залучення до фахового використання інформації з різних сайтів, пов'язаних із автомобільним транспортом, забезпечує формування загальної культури на якісно новому рівні, озброює технологіями навчання, здатними забезпечити професійний розвиток і соціальну адаптацію майбутніх викладачів професійного навчання в сучасному інформаційному суспільстві. Особливу увагу при

використанні Інтернет-ресурсів необхідно звернути на формування етичного ставлення до інформації, повідомити студентів про авторські та суміжні права, принцип доброчесності, важливість запобігання академічного плагіату.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, цілеспрямована робота з розвитку інформаційної компетентності через діяльнісний та особистісно орієнтований підходи неможлива без створення відповідного освітнього середовища, яке забезпечує потужний інформаційний супровід процесу підготовки майбутніх викладачів професійного навчання з автосправи. Цифрові освітні технології у вищій школі, по-перше, сприяють підвищенню рівня інформаційної компетентності студентів завдяки чіткій структуризації та систематизації навчального матеріалу, розширенню способів його подання з використанням доступних інформаційно-комунікаційних технологій; по-друге, забезпечують миттєву й об'єктивну перевірку рівня засвоєння студентами нових знань і здатності їх використання у практичній діяльності; по-третє, розширюють можливості для організації самоосвіти в позааудиторний час; по-четверте, сприяють вихованню потреби у використанні Інтернет-ресурсів як у повсякденному житті, так і майбутній професійно-педагогічній діяльності.

Подальших досліджень потребує вивчення впливу інноваційних методів й інтерактивних форм організації освітнього процесу на розвиток інформаційної компетентності майбутніх викладачів професійного навчання у галузі автотранспорту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аханян А. А., Кизик О. А. Зарубежный опыт развития информационной компетентности учащихся. Электронный научно-педагогический журнал. 2007. Декабрь. URL : <http://www.emissia.org/offline/2007/1220.htm>
2. Завьялов А. Н. Формирование информационной компетентности у будущих специалистов в области новых информационных технологий. *Информационные технологии в образовании*: матер. научн. конф. URL : <http://ito.edu.ru/2003/II/3/II-3-2522.html>
3. Макаренко Л. Л. Ретроспективний аналіз розвитку інформаційної компетентності. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання. Вип. 15 : збірник наукових праць. Київ, 2010. С. 105–113.

4. Оршанський Л., Гелетій М. Використання мультимедійних навчальних об'єктів у процесі профільного навчання автосправи учнів старших класів. *Молодь і ринок*. 2017. № 5. С. 32–38.

5. Освітньо-професійна програма “Професійна освіта (Транспорт, обслуговування та ремонт автомобілів)” першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Професійна освіта (Транспорт) / укл. Скварок Ю.Ю. та ін. URL : <http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/03/op-prof-transp-2017-bak-4-rn.pdf>

6. Information Literacy Competency Standards for Higher Education. URL : <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlstandards/informationliteracycompetency.htm>

REFERENCES

1. Ahanyan, A. A. & Kizik, O. A. (2007). Zarubezhnyiy opyt razvitiya informatsionnoy kompetentnosti uchashihsya [Foreign experience of the development of students' information competence]. *Electronic scientific and pedagogical journal*. Available at: <http://www.emissia.org/offline/2007/1220.htm> [in Russian].
2. Zavyalov, A. N. Formirovanie informatsionnoy kompetentnosti u buduschih spetsialistov v oblasti novykh informatsionnykh tehnologiy [Formation of information competence among future specialists in the field of new information technologies]. *Information Technologies in Education: Materials of a Scientific Conference*. Available at: <http://ito.edu.ru/2003/II/3/II-3-2522.html> [in Russian].
3. Makarenko, L. L. (2010). Retrospektyvnyi analiz rozvytku informatsiinoi kompetentnosti [A retrospective analysis of the development of information competence]. *Scientific journal of MP Drahomanov NPU. Series 17. Theory and Practice of Learning and Education*. Vol. 15. Kyiv. pp. 105–113. [in Ukrainian].
4. Orshanskyi, L. & Heletii, M. (2017). Vykorystannia multymediinykh navchalnykh ob'ektiv u protsesi profilnoho navchannia avtospravi uchniv starshykh klasiv [The using of multimedia educational objects in the process of specialized automobile engineering training of senior school students]. *Youth & market*. No. 5, pp. 32–38. [in Ukrainian].
5. *Osvitno-profesiina prohrama “Profesiina osvita (Transport, obsluhovuvannia ta remont avtomobiliv)” pershoho rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 014 Profesiina osvita (Transport)* [Professional-Professional Educational Program (Transportation, Maintenance and Repair of Cars) of the first level of higher education, specialty 014 Professional Education (Transport)]. (Ed.). Skvarok Yu.Iu. et al. Available at: <http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/03/op-prof-transp-2017-bak-4-rn.pdf>. [in Ukrainian].
6. Information Literacy Competency Standards for Higher Education. Available at: <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlstandards/informationliteracycompetency.htm> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 13.06.2019

